

NGƯỜI ĐÀN BÀ TRONG CĂN NHÀ NHỮNG NGƯỜI TRĂM NĂM CŨ

(Tâm bút) (Bài 5).

Buổi chiều trôi. Qua điện thoại, tôi đọc cho Chung nghe bài thơ *Như Tiếng Thở Dài* vừa hoàn tất

*Đêm từng đêm
Ngôi đếm thời gian
Nhìn những ngón tay ám nhựa
khét thơm mùi thuốc lá
Chiếc phản lực cơ trên trời
Cao vút
Đem theo mơ ước, đem cả nỗi buồn
Một nỗi buồn không có tên để gọi
Trơ trọi, chơ vơ
Như tiếng động cơ thét gào một mình trong đêm tối*

*Đêm từng đêm
Đợi nghe tiếng âm ì từ xa vọng tới
Hết những điên cuồng từ tiềm thức
cứ ngạo nghệ trôi lên
Giữa cái đầu
Không một phút giây yên nghỉ
Cho những sợi thần kinh trí nhớ*

*Đêm từng đêm
 Ngồi chờ chiếc phản lực bay qua
 Giữa thình không mù mịt
 Đem theo nỗi buồn
 và cả ước mơ không có tên để gọi
 Chờ vợ, chờ trời*

*Ước mơ chưa thực hiện đã trở thành kỷ niệm
 Như tiếng thở dài sớm tắt lịm của Thời Gian!”*

Đầu giây kia, Chung cơ hồ ngạc nhiên:

“Bài thơ của cô?”

Tôi cười.

Giọng anh điềm điềm:

“Lúc nào cũng thấy cô như bị ám ảnh bởi Thời Gian.”

Tôi bật kêu:

“Đúng thế anh ạ!”

[Thật vậy. Thời Gian là điều đầu tiên ám ảnh con người tôi. Chủ đề Thời Gian từng được tôi giải bày trên nhiều tác phẩm. Đọc tôi, hẳn không độc giả nào lại không thể hình dung ra điều ấy hẳn lên trên nhiều trang sách. Nhưng Thời Gian với tôi, bao gồm những ý nghĩa nào?

-Đó không chỉ được nhìn bằng những tháng năm chồng chất, mà còn như một “sát-na giấu cợt” của Thượng Đế trong trò chơi ú tim với một kiếp sống con người.

-Là vị Quan Tòa đầy minh chính trong việc thẩm định Có hay Không giá trị của mọi người, mọi sự.

-Là Người Bạn tốt cho những trái tim tan vỡ.

-Là niềm Hy Vọng cho những kẻ cùng đường tuyệt vọng.

-Là sự Tàn Phá và Xây Dựng Lại cho tất cả.

-Là Kẻ Thù đáng ngại nhất của Con Người...

Tóm lại, khi nghĩ về hai chữ Thời Gian là tôi đã thấy rõ trong đó cái tính chất Vô Thường của một kiếp nhân sinh.

Với riêng tôi, *Thời Gian là Người Bạn và cũng là Đối Thủ “xứng tay chơi” nhất. Suốt cuộc đời, tôi cứ mãi làm hành động chạy đuổi với Thời Gian. Tôi sống vội vàng mọi ước mơ, hoài bão. Luôn luôn, tôi đốt cuộc đời mình bằng ngọn nến hai đầu, vậy mà chưa bao giờ thấy mình sống đủ. Cái cảm nghĩ “không sống đủ” này chính đã nảy sinh từ ý tưởng bao giờ cũng lo sợ rằng người-bạn-đối-thủ-Thời-Gian kia sẽ sẵn sàng cướp mất của tôi mọi cái gì liên hệ đến tôi.*

Bây giờ, trong đồng lúc với ý muốn viết tác phẩm *Điệu Múa Cuối Cùng Của Con Thiên Nga*, hình ảnh đáng sợ của Thời Gian cũng hiện ra giữa trí não. Tôi nghĩ đến những tháng ngày đã gần hết của Chung, của mẹ già, của những người thân, các người bạn, và ngay cả chính tôi... mà đâm ra rúng động. Vì vậy, hành động chạy đuổi Thời Gian càng thêm gấp rút hơn bất cứ lần nào trong đời.]

Buổi chiều qua điện thoại, tôi nghe Chung hỏi:

“*Điệu Múa Cuối Cùng Của Con Thiên Nga* có chút nào tiền triển?”

Tôi thú nhận:

“Chưa anh ạ. Năm xưa khi bắt đầu ngồi vào bàn với tác phẩm *Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau* viết về mối tình tan tác thuở hai mươi, ngòi bút BG phóng ra như nước đổ với một đồng kỷ niệm đến chừng ngập lụt. Năm nay, nghĩ đến điều viết tác phẩm này, BG CHƯA biết mình sẽ làm sao? Có một ý nghĩ ngộ nghĩnh vừa băng qua óc: BG tự ví mình như một thí sinh mà anh là giám khảo. Vị giám khảo chẳng đưa ra cho thí sinh chút vật liệu nào trong việc xây dựng, lại cứ muốn nhìn kết quả đó phải là một ngôi nhà đẹp.”

Chung cười. Tôi cũng cười:

“Nói thế chứ chính BG MUỐN TỰ MÌNH THỬ SỨC. Quá nhiều vật liệu dĩ nhiên ngôi nhà xây ra phải đẹp; còn như không có vật liệu nào mà vẫn tạo nên cái đẹp thì đó mới chính là cái đẹp của giá trị thời gian.”

[Ý nghĩ này tuy bày tỏ với Chung mà sâu thẳm lòng riêng, tôi lại cứ như muốn nói cùng “*người Định Mệnh*”. Tôi tự ví mình như một đũa con nít với những con búp bê đẹp mà nó vô vàn quý giá. Những con-búp-bê cứ mãi bị giật phăng đi bởi bàn tay Định Mệnh. Đũa con nít dẫu tính tình bướng bỉnh thì cuối cùng vẫn phải thúc thủ chịu đựng trước sự tấn công tàn ác của một kẻ đối đầu gấp ngàn lần mạnh mẽ. Cho đến một phen, khi cảm nhận con-búp-bê-cuối-cùng lại sắp bị Định Mệnh giật phăng, trong bản năng của nó, sự phản kháng dữ dội trước kẻ thù mới thấy lộ mặt.

Chủ đề đối kháng với Định Mệnh trong tác phẩm này PHẢI LÀ đặt để CHO TÔI chứ KHÔNG PHẢI cho Chung hoặc bất cứ người đàn ông nào từng đi qua đời từ trước. Biểu tượng con-búp-bê chính là tác phẩm tôi đang viết. Tôi phải tranh giành với Định Mệnh trên từng giây phút cho sự chào đời của nó trong khi tôi còn có thể thực hiện. “Sự sống hôm nay của tác phẩm” CHÍNH LÀ “sự sống muôn đời của những con người” từng xuất hiện trên con đường định-mệnh-tôi và đã hay sẽ nằm yên dưới đáy huyết kia.

Tuy nhiên, tháng ngày hạn hẹp, vật liệu ít ỏi, làm sao tôi có thể kết thúc cho tròn ước mơ chống đối?

Tôi liên tưởng đến hình ảnh vị ngư ông trong tác phẩm của Hemingway, một mình với con tàu trên đại dương rộng lớn. Con tàu mỏng manh không đủ bao bọc cho ngư ông sự an toàn trước những cơn cuồng nộ biển cả trong việc “*tranh giành*” một con cá nhỏ. Và tôi tự hỏi, liệu mình có đạt chút may mắn nào trong sự chiến đấu cùng Định Mệnh? Liệu cái giá chiến thắng cuối cùng, tôi có giành kịp trong tay, cho dù chỉ là “*một bộ xương tro của cá*” như trong câu chuyện Hemingway?]

Buổi chiều, tôi lập lại hai câu thơ của mình:

“*Ước mơ chưa thực hiện đã trở thành kỷ niệm
Như tiếng thở dài sớm tắt lịm của Thời Gian!*”

Đầu giây kia, giọng Chung trầm hẳn:

“Hai câu thơ của cô khiến tôi buồn quá!”

Tôi bật hỏi:

“Bệnh tình anh sao rồi? Giọng anh như tuồng rất mệt?”

Anh lùng khùng đáp trong tiếng rít dài hơi thuốc lá:

“Ban chiều vừa mới đi làm *radiation*.”

Lòng tôi rúng động. Tôi im lặng.

[Hình ảnh “*ngư ông Định Mệnh*” hiện ra trong trí tưởng. Một cảm giác nôn nao rất khác lạ chụp vây tâm hồn ngay lúc bấy giờ. Vị địch-thủ-Thời-Gian như đang lấp ló trước mặt trong từng giây phút... Bây giờ tháng ngày của Chung và của cả tôi đều đã “*cạn*” mà cái tính “*bão táp*” của Định Mệnh đổ xuống trên cả hai cũng chưa buông giảm. Sự gặp nhau chỉ là một lần đùa cợt cuối của kẻ-hiện-diện-vắng-mặt. Và dù có muốn cùng bắt tay nhau chống trả Định Mệnh thì cả tôi và Chung đều không còn gì để tặng cho nhau ngoài hai câu thơ ngâm ngùi tôi đọc ở trên!]

Đầu giây kia, anh hỏi:

“Cô đâu rồi?”

Tiếng cười tôi vỡ vụn, y hết sự òa vỡ của những nghẹn ngào từ lâu chôn chặt. Tôi nói:

“Anh hãy tưởng tượng hình ảnh một con người đứng giữa trời giông bão, không tìm ra nơi trú ẩn và chỉ biết làm hành động đưa hai bàn tay nhỏ bé mà che mặt, che được chừng nào hay chừng ấy những giọt mưa tới tấp đổ xuống trên mình. Đó chính là hình ảnh BG trong câu chuyện đang dự định viết.”

Đầu giây kia, lại nghe ra một tiếng thở dài rất nhẹ.

Tôi ngậm ngùi:

“Luôn luôn BG vẫn tin tưởng vào sự che chở của Thượng Đế, cho dầu rằng cạnh bên một đấng Thượng Đế khoan hòa lại cứ mãi bị ám ảnh bởi một thứ Ác Thần Định Mệnh. Vì vậy trong đời, bao giờ BG cũng gặp được tình yêu, một ân sủng nhận từ Thượng Đế, dù cũng nhiều lúc không cho là ân sủng mà chỉ là ‘sự đày đọa’ của Ngài trên con người mình.”

Tôi tiếp:

“Tình yêu làm giải hóa cho muôn ngàn thống khổ trong cuộc sống, thì bây giờ nhìn lại mọi chuyện từng xảy ra trên bước đường tình ái, BG tin rằng rồi mình cũng sẽ được ‘tha’ như qua câu ‘*Tội lỗi con được tha vì con đã yêu nhiều quá!*’ mà Chúa Jêsus đã nói cùng người đàn bà tên Madeleine.”

Giọng tôi trầm xuống:

“Trong mỗi giao thiệp này, lòng tri ân là điều nổi bật. Cả anh lẫn BG đều từng ngập lặn quá nhiều trong thống khổ nên hẳn hiểu rất rõ giá trị nào mỗi người đang đem đến cho nhau trong hiện tại. BG thật lòng quý trọng những gì đã nhận.”

Anh nói:

“Đọc sách cô, ai cũng nghĩ rằng cô rất mạnh, nhưng thật thì cô chỉ là một đứa bé vô cùng yếu đuối.”

Tôi kêu lên:

“BG biết chứ, dẫu đã hơn một lần nói với một người bạn trai rằng BG ‘*manh hơn đàn ông!*’ Khốn nỗi, đứa con nít trong BG từng quá nhiều lần gặp ma nên giờ đây bất cứ cái gì có hình dạng giống như bóng tối cũng đều làm cho nó sợ.”

Anh đột ngột hỏi:

“Tôi có đã làm cho cô sợ?”

Tôi đáp nghiêm trang:

“Nếu có, BG đã chạy trốn khỏi anh từ lâu. Chỉ xin anh đừng làm thế trong khi toàn thể cuộc đời đã đem đến cho BG niềm sợ hãi.”

Giọng anh dịu dàng, pha chút điệu cợt:

“Chẳng bất cứ độc giả đàn ông nào lại không mềm lòng nếu được nghe ‘những lời lúc này của TTBG!’”

Tôi cười khúc khích.

Chung tiếp:

“Và tôi nghĩ, ‘người đàn ông nào được làm người yêu cô hẳn sẽ rất may mắn nhưng cũng là rất khổ’.”

Tôi ngạc nhiên:

“Sao vậy?”

Hỏi đến lần thứ hai, anh cũng không trả lời.

[]

(Xem tiếp Bài 6)

[]

(Đọc lại sau 22 năm bài viết xuất hiện, 3 giờ khuya Thứ Sáu, April 23/2021)

[]

Bình luận:

Kiệt Đoàn (Sài Gòn):

Nếu được, cô đừng tỏ bày. Vì đơn giản, buồn quá, thừa cô. Con mới 39 tuổi, đọc chỉ là trong lúc “rảnh” mà sao phải buồn như vậy? Đọc cô nhiều lúc con phải nghĩ sao mình cay đắng quá... Bài này buồn hơn những bài trước.

P/S: Con xin lỗi, vì lỡ tay bấm bàn phím. Nghệ thuật tự tìm cho nhau những KẼ TRI ÂM. Thưa cô, nếu có đường đột vì một đĩa nhỏ viết nhận xét... xin cô bỏ qua.

Dạ chào cô, không mong gì cô đáp lời vì múi giờ khác nhau, và con thì quá trẻ. Tác phẩm là của công chúng thì người đọc có thể nào tương tác chẳng? Nghệ thuật tự tìm cho nhau những kẻ tri âm. Rất vui nếu con nhận được phản hồi từ cô, người đã tự phơi mình... Và rồi vì những gì cô viết dù cách nhau cũng nhiều năm. Rồi, tới giờ con mới dùng “đúng” từ.

TTBG hồi âm:

Con thân mến,

Đọc thư con cách đây hai giờ, cô xúc động, nhưng rồi ra đàn hoàn tất bài thơ Như Tiếng Thở Dài cho nỗi xúc động lắng xuống. Bài phổ đã xong, cung Ré mineur, điệu Slow rồi rồi (mượn chữ của con), sẵn sàng cho lớp dạy ngày mai.

Con có biết, hôm qua, sau khi đăng bài Câu Chuyện Thầy Trò, tâm tư cô hoàn toàn trống rỗng. Đó là giây phút nguy hiểm nhất cho một nhà văn, nghệ sĩ. Hemingway bắn một phát vào đầu, Van Gogh bắn một phát vào sườn, Maiakovski tự sát bằng một viên súng lục kê giữa trán, (và nhiều nữa), cũng đều do từ nỗi trống rỗng khủng khiếp đó.

Trong nháy mắt, cô nhận message con nhắc nhở “Đã trải lòng bằng văn chương thì bận tâm làm chi sự điều tiếng, thưa cô”, đồng thời với một message của Nguyễn Văn Hùng (“Con phải viết ngay, sợ không kịp cho cô đọc...”) theo một sự thân giao cách cảm sau khi Hùng đọc bài Câu Chuyện Thầy Trò.

Thế là cô “tĩnh”. Hai người trẻ, trạc tuổi nhau sống ở hai đầu mỗi Sài Gòn và Hà Nội vẫn lưu tâm đến những con chữ cô viết. Đó là sự đền bù của Văn Chương và của tấm lòng thương nhớ quê hương trong cô mà thành, con à.

**/ Cô viết xuống từng điểm cho con:*

1/ Cô luôn luôn trả lời thư độc giả gửi đến cô những dòng hiểu biết và lịch sự. Tác phẩm là của chung công chúng, nhưng tác giả TTBG lại KHÔNG là của những người đọc thô lỗ. Văn chương là cái đẹp, không phải chỗ dành cho những cái gì “không đẹp”.

2/ Cô cũng rất vui khi được có con làm độc giả. Tri âm không cần thời gian. Người ngàn xưa và người ngàn sau vẫn thông cảm được cái đau đớn của nhau. Vì vậy mới có hai câu thơ của Nguyễn Du:

“Cổ kim hận sự thiên nan vấn

Phong vận kỳ oan ngã tự cư.

*(Những mối hận xưa nay khó mà hỏi Trời
Ta cũng ở trong vòng oan khiên phong nhã ấy”.*

3/ Chỉ mong con đừng “rời rã” theo nghĩa đi xuống của từ ngữ (để KHỎI PHỤ những giọng tâm huyết phơi trải của cô), nghe con.

(TTBG, April 23/2021)

□